

मकवानपुरबाट प्रकाशित लोकप्रिय 'क' वर्गीको पत्रिका

साझाकुरा

राष्ट्रिय दैनिक

www.sajhakuranews.com

मतदान किन गर्ने ?

- लोकतन्त्रमा नागरिकले शासन व्यवस्थामा सहभागी हुन ।
- योग्य जनप्रतिनिधिको छनौट गर्न ।
- नागरिक कर्तव्य निर्वाह गर्न ।
- जनतामा नीहित सार्वभौमसत्ताको प्रयोग गर्न ।
- निर्वाचनको माध्यमबाट शासन व्यवस्थालाई वैधता प्रदान गर्न ।
- असल, विवेकशील, गतिशील र दुरदर्शी नेतृत्व चयन गरी सुशासन कायम गर्न ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

‘लुटिएका हतियारको कारण निर्वाचनमा कुनै असर पर्दैन’

निर्वाचनलक्षित सुरक्षा योजना तयार: प्रहरीप्रमुख रेग्मी

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, १ फागुन/बागमती प्रदेश प्रहरीप्रमुख प्रहरी नायवमहानिरीक्षक दीपक रेग्मीले आगामी निर्वाचनलाई लक्षित गर्दै आवश्यक सुरक्षा योजना तयार गरिएको बताएका छन् ।

शुक्रबार सञ्चारकर्मीसँग आयोजित परिचयात्मक कार्यक्रममा प्रमुख रेग्मीले शान्तिपूर्ण रूपमा मतदान सम्पन्न गराउन मतदानस्थलको सुरक्षा, संवेदनशील क्षेत्रको पहिचान तथा आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापनको तयारी भइरहेको जानकारी दिएका छन् । प्रदेशका निर्वाचनस्थलहरू भौगोलिक अवस्था, सुरक्षा संवेदनशीलता, हेभीवेट उम्मेदवारको क्षेत्र लगायतका आधारमा वर्गीकरण गरी सुरक्षा योजना तयार गरिएको उनले बताए । प्रहरीप्रमुख रेग्मीले जेजनी आन्दोलनको क्रममा लुटिएका हतियार र आगेका कैदीका कारण निर्वाचनमा कुनै असर पर्ने दाबी गरे । लुटिएका अघिकांश हतियार फिर्ता हुनेक्रममै रहेको उनले जानकारी दिए ।

प्रहरीप्रमुख रेग्मीले प्रदेशमा शान्तिरक्षा कायम राख्न प्रहरीको मुख्य जिम्मेवारी भएको उल्लेख गर्दै नागरिकसँग सहकार्य गरेर अपराध नियन्त्रण र सेवाप्रवाहलाई अफ

प्रभावकारी बनाइने बताएका छन् । मकवानपुरमा बढ्दो लागूऔषध नियन्त्रणका लागि नागरिक सहयोग र राजनीतिक प्रतिबद्धता आवश्यक रहेको उनको भनाइ थियो । कानून नमान्नेको संख्या बढ्दा प्रहरीको भूमिका कमजोर देखिने उल्लेख गर्दै प्रमुख रेग्मीले लागूऔषधकै कारण धेरै व्यक्ति कैदीबन्दी हुने अवस्था आएको बताए । यसको नियन्त्रणका लागि नागरिक सहयोग, राजनीतिक प्रतिबद्धता र जनचेतना सबै आवश्यक रहेकोमा उनले जोड दिए । कार्यक्रममा नेपाल पत्रकार महासंघ बागमती प्रदेश अध्यक्ष कृष्ण साह मगर, संस्थापक अध्यक्ष प्रताप विष्ट, जिल्ला अध्यक्ष बालकृष्ण अधिकारी लगायत विभिन्न सञ्चार माध्यमका सञ्चारकर्मीको उपस्थिति रहेको थियो ।

१२ सय ८८ मतदानस्थलमा सञ्चार सेटबाट सम्पर्क नहुने बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय, हेटौंडाले चालु आर्थिक वर्षको हालसम्म सम्पन्न भएका गतिविधि तथा उपलब्धिहरू सार्वजनिक गरेको छ ।

कार्यालय प्रमुख प्रहरी नायवमहानिरीक्षक (डीआईजी) दीपक रेग्मीले जिम्मेवारी सम्हालेपछि आयोजित परिचयात्मक कार्यक्रममा विवरण सार्वजनिक गरिएको हो ।

कार्यक्रममा चालु आर्थिक वर्षमा गुर्छुका अनुसार बागमती प्रदेशका १० जिल्लामा रहेका १ हजार २ सय ८८ मतदानस्थलमध्ये सञ्चार सेटबाट सम्पर्क नहुने मतदानस्थल १२ सय ८८ रहेका छन् । नेपाल टेलिकमको नेटवर्क नटिप्ने १२ मतदानस्थल र एनसेलको नेटवर्क नटिप्ने २ सय ३५ मतदानस्थल रहेका छन् भने दुवै नेटवर्कबाट सम्पर्क हुन सक्ने मतदानस्थल १ हजार २ सय १८ रहेका छन् । दोलखा र रामेछाप जिल्लाका लागि दुई थान स्याटेलाइट फोन आवश्यक रहेको जनाइएको छ । बागमती प्रदेशका ३ सय १५ मतदानस्थलमा मात्रै हेलिप्याड

रहेको र ९ सय ७३ मतदानस्थलमा नरहेको जानकारी दिइएको छ । १९ मतदानस्थलमा सडक नपुगेको र सडक संरचना नभएका कारण १३ मतदानस्थलमा कुनै पनि सवारीसाधन जान नसक्ने अवस्था रहेको बताइएको छ । २ सय ८ मतदानस्थलमा साना चारपांगे सवारी पुग्ने र १ हजार ६७ मतदानस्थलमा ठूला सवारीसाधन पुग्ने अवस्था रहेको जनाइएको छ । निर्वाचनका लागि नेपाल प्रहरीबाट ९ हजार ३९ र निर्वाचन प्रहरी १६ हजार ४ सय ३५ परिचालित हुने प्रदेश कार्यालयले जनाएको छ ।

सूचनाअधिकारी गुर्छुका अनुसार चालु आर्थिक वर्षको ७ महिनाको अवधिमा बागमती प्रदेशमा भेला, जुलुस, तालाबन्दी, विरोध ग्याली, मसाल जुलुस, आमसभा तथा कोणसभा गरी २ सय ३७ पटक विभिन्न कार्यक्रम भएका छन् । यस अवधिमा अन्तरजिल्ला सुरक्षा बैठक ३ पटक, जिल्ला सुरक्षा समितिको बैठक २ सय ५८ पटक तथा नेपाल-चीनबीचको अन्तरसुरक्षा समन्वय बैठक २ पटक बसेको जनाइएको छ । शान्तिसुव्यवस्था कायम राख्न अपराधिक क्रियाकलाप नियन्त्रणका लागि १ हजार ५ सय ८४ जना

प्रहरी परिचालन गरी १ सय ८४ पटक गस्ती गरिएको कार्यालयले जनाएको छ ।

लागूऔषध नियन्त्रणतर्फ १ सय १७ कठौटा १५ घुरमा गरिएको गाँजाखेती र ३३ विगाहा ७ कठौटा ३ घुरमा गरिएको अफिमखेती नष्ट गरिएको छ । जसका लागि १ हजार २ सय ४८ जना प्रहरी परिचालित भएका थिए । ट्राफिक कारबाहीतर्फ ३९ हजार ५ सय २८ सवारीसाधन कारबाही गरी ४ करोड ४ लाख ८३ हजार रुपैयाँ राजस्व संकलन गरिएको छ । भन्सारछुलि चोरी निकासी पैठारीबाट ८ करोड ३६ लाख रुपैयाँ तथा अवैध नदीजन्यपदार्थ ओसारपसारमा संलग्न २ सय ३४ सवारीसाधन कारबाहीबाट ३२ लाख ३७ हजार ८ सय रुपैयाँ राजस्व संकलन गरिएको कार्यालयले जनाएको छ ।

चालु आर्थिक वर्षको हालसम्म बागमती प्रदेशमा १ हजार ४ सय ३७ वटा सवारी दुर्घटना भएका छन् । ती दुर्घटनामा १ सय २० जनाको मृत्यु भएको छ भने २ हजार १ सय ३९ जना घाइते भएका छन् । यसअवधिमा घरेलु हिंसाका ५ सय ५३ निवेदन दर्ता भएको जनाइएको छ ।

हेटौंडामा बृहत् शैक्षिक खेलकुद ग्याली

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, १ फागुन/हेटौंडा उपमहानगरपालिका ४ नं वडा कार्यालयको आयोजनामा बृहत् खेलकुद ग्याली गरिएको छ ।

वडा कार्यालयको आयोजना र शैक्षिक गुणस्तर सुधार समितिको व्यवस्थापनमा भएको तेस्रो वडास्तरीय खेलकुद महोत्सवको अवसरमा ग्यालीको आयोजना गरिएको हो । ग्यालीको उद्घाटन गर्दै संविधानसभामा सदस्य तथा कार्यक्रमा प्रमुख अतिथि अनन्त पौडेलले ४ नं वडा कार्यालयले भौतिक पूर्वाधारका साथै खेलकुद तथा शिक्षालाई प्राथमिकता दिएकोमा खुसी व्यक्त गरे । यस्तो कार्यक्रमले विद्यार्थीको शारीरिक र मानसिकरूपमा विकास गर्न सघाउ पुऱ्याउने उनले बताए । वडाअध्यक्ष नवीन सिग्देलले खेलकुद र शिक्षा, ४ नं वडाको प्राथमिकता रहेको बताउँदै शिक्षा र खेलकुदलाई सँगै लैजान पर्नेमा जोड दिए ।

कार्यक्रममा जिल्ला खेलकुद विकास समितिको अध्यक्ष राजकुमार मोक्तान, टोल विकास संस्था नगरसमन्वय समितिको महासचिव शिवहरि दाहाल,

आधुनिक राष्ट्रिय मावि व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष महमद समिम, भुटनदेवी माविका प्रअ सुर्यप्रसाद घिमिरेलगायतले शुभकामना मन्त्र्य राखेका थिए । श्रमिक माविका व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष विवेक कार्की, टोल विकास संस्था वडासमन्वय विभिन प्रतियोगितामा ३ समयभन्दा बढी पुरस्कृत हुने जानकारी दिए । महोत्सवमा नगरस्तरीय, फुटबल, भलिबल, क्रिकेट, बास्केट बल, एथलेटिक्स, हाजिरीजवाफ, बक्तृत्व, हिज्जे, वादविवाद, कविता, क्वीच प्रतियोगिता भएको खेलकुद संयोजक राजाराम पोखरेलले जानकारी दिए । विजेतालाई फागुन ७ गते प्रजातन्त्र दिवसको अवसरमा पुरस्कार वितरण गरिने आयोजकले जनाएको छ ।

महाशिवराजि

WELCOME
TO INAGURATION OF
CERTIFIED SUZUKI SERVICE CENTER

HIMALAYAN MOTORS
HETAUDA

CG Motors Corp

Authorized Service Center in Hetauda
Himalayan Motors Pvt.Ltd.

हेटौंडा-२, चौकीटोल, ०५७-५२०३३३, ९८२४२२०९६४, ९८०२५६८९७०

Inaguration Ceremony

2082/11/3

यस पृष्ठमा प्रकाशित साहित्य बाहेकका सामग्रीहरू विभिन्न वेबसाइट, सामाजिक सञ्जाल तथा एजेन्सीहरूबाट साभार गरिएका हुन् ।

facebook | twitter | Google | विज्ञान/प्रविधि

१० वर्षभित्र चन्द्रमामा शहर बनाउँदै एलन मस्क, यस्तो हुनेछ डिजाइन

विश्वका सबैभन्दा धनी व्यक्ति एलन मस्कले मंगल ग्रहभन्दा अगाडि चन्द्रमामा बस्ती बसाल्ने भएका छन् । आगामी १० वर्षभित्रमा चन्द्रमामा एउटा शहर स्थापना गर्ने योजना मस्कले सार्वजनिक गरेका छन् । मस्कको अवधारणाको त्यो शहर कुनै सामान्य शहर हुनेछैन । त्यो हाम्रो अहिलेको कल्पना भन्दा बाहिरको शहर हुनेछ । अन्तरिक्ष प्रविधि कम्पनी स्पेसएक्सका संस्थापक समेत रहेका एलन मस्कले आफ्नो सोसल मिडिया प्लेटफर्म एक्स मार्फत चन्द्रमामा मानव बस्ती विकास गर्ने एउटा महत्वाकांक्षी तथा अनौठो योजना सार्वजनिक गरेका छन् । मस्कका अनुसार अब स्पेस एक्सको मुख्य ध्यान चन्द्रमामा एउटा 'सेल्फ सस्टेनिंग सिटी' अर्थात् आफै बढेर विस्तार हुने शहरको निर्माणतर्फ केन्द्रित गरिएको छ । यस्तो शहरको निर्माण १० वर्षभित्रमा कम समयमै सम्भव हुनसक्ने उनको दाबी छ । तर मंगल ग्रहमा यस्तै शहर बसाउने भने २० वर्षभन्दा बढी समय लाग्ने मस्कको अनुमान छ ।

मंगल भन्दा चन्द्रमा किन कसो पहिलो लक्ष्य ?
फेब्रुअरी ८ मा एक्समा गरेको एक पोस्टमा मस्कले स्पेस एक्सको मूल उद्देश्य नै मानव जीवनलाई नक्षत्रसम्म विस्तार गर्नु रहेको उल्लेख गर्दै, रणनीतिक र प्राविधिक बस्तिलाई चन्द्रमालाई पहिलो प्राथमिकता दिइएको बताएका छन् । मस्कका अनुसार मंगल ग्रहको तुलनामा चन्द्रमामा पुग्न सजिलो र छिटो छ । मंगल ग्रहमा रकेट प्रक्षेपणको अवसर हरेक २६ महिनामा एक पटक मात्र मिल्छ र यात्रा करिब ६ महिना लामो हुन्छ । तर चन्द्रमातर्फ भने हरेक १० दिनमा रकेट प्रक्षेपण गर्न सकिन्छ र केवल २ दिनमै पृथ्वीबाट चन्द्रमामा पुग्न सकिन्छ । यसले निर्माण कार्यलाई तीव्र गतिमा अघि बढाउन मद्दत गर्ने मस्कको अवधारणा छ ।

आफ्नो विस्तार हुने शहरको अवधारणा
मस्कले प्रस्ताव गरेको 'सेल्फ ग्राइड सिटी' यस्तो शहर हुनेछ, जसले आफूलाई आफै विस्तार गर्ने क्षमता राख्नेछ । अर्थात् यो शहर आफै बढ्नेछ । सुख्खाती चरणमा रोबोट र स्क्रैबल प्रणाली प्रयोग गरी संरचना निर्माण गरिनेछ । त्यसपछि क्रमशः मानव बस्ती विस्तार गरिनेछ । स्पेस एक्सको अवधारणात्मक डिजाइनअनुसार चन्द्रमा बस्ने शहरमा गुम्बज आकारका आवास हुनेछन् भने त्यहाँ सौर्य ऊर्जाका आधारित विद्युत् प्रणाली

रहनेछ । निर्माण कार्यका लागि चन्द्रमाको माटो (रेजोलिथ) प्रयोग गरेर ईटा र भवन निर्माण गरिनेछ । त्यसैगरी चन्द्रमामा पानी र अक्सिजन उत्पादन केन्द्र समेत बनाइनेछ । दीर्घकालमा खाद्य उत्पादन प्रणाली समेत स्थापना गर्ने स्पेस एक्सको योजना छ । स्पेस एक्सका अनुसार चन्द्रमाको उक्त शहरलाई दीर्घकालमा आत्मनिर्भर बनाइनेछ । त्यहाँ पानी, अक्सिजन र खाना आफै उत्पादन हुनेछ । अवधारणात्मक तस्वीरहरूमा चाँडै स्पेस एक्सको स्टारशीप रकेटलाई नै आवासको रूपमा प्रयोग गरिएको, बरिपरि सौर्य प्यानल र विभिन्न गुम्बज संरचना जोडिएको देखिन्छ ।

चन्द्रमाको दक्षिणी ध्रुवमा बस्नेछ मून बेस अल्फा
स्पेस एक्सले चन्द्रमाको दक्षिणी ध्रुव क्षेत्र विशेष गरी श्याकलटन क्रेटर वरपरको क्षेत्रलाई शहर निर्माणका लागि मुख्य स्थानको रूपमा छनोट गरेको छ । त्यहाँ बस्ने प्रस्तावित बस्तीलाई 'मून बेस अल्फा' नाम दिएको छ । यस क्षेत्रमा पानीको बरफ उपलब्ध हुनुका साथै केही स्थानमा लगातार सूर्यको प्रकाश प्राप्त हुने भएकाले ऊर्जा उत्पादन सहज हुने बताइएको छ । यही क्षेत्रलाई नासाले पनि आफ्नो आर्टिमिस कार्यक्रम अन्तर्गत प्राथमिकतामा राखेको छ ।

चन्द्रमामा बस्ती बसाल्नका लागि स्पेस एक्सले एक चरणबद्ध कार्ययोजना पनि तय गरेको छ । जस अनुसार शहर निर्माणका लागि संसारकै शक्तिशाली रकेट स्टारशीपको प्रयोग गरिनेछ । सुरुमा मानवहित मिशन मार्फत रोबोटद्वारा निर्माण कार्य हुनेछ । त्यसपछि नासाले आर्टिमिस कार्यक्रमसँग सहकार्य गर्दै चन्द्रमामा मानिसलाई

ओराले योजना उसको छ । सम्भवतः सन् २०२८ सम्म स्पेस एक्सले चन्द्रमामा मानव अवतरण गराइसक्नेछ । एलन मस्कका अनुसार चन्द्रमामा बस्ने उक्त शहर केवल बसोबासका लागि मात्र वैज्ञानिक अनुसन्धान अन्तर्गत पर्यटन स्टाडिआउट उत्पादन केन्द्र तथा मंगल ग्रह यात्राको तयारी केन्द्रका रूपमा समेत विकास गर्न सकिनेछ । यद्यपि विवरणहरूका अनुसार चन्द्रमामा मानव बस्ती विकास गर्दा विकिरण, कम गुरुत्वाकर्षण, स्वास्थ्य जोखिम र अत्यधिक लागत जस्ता चुनौतीहरू रहेका छन् । तर मस्कको विश्वास के छ भने योजना अनुसार काम अघि बढेमा आगामी एक दशकभित्र चन्द्रमामा मानव शहर देख्न सकिनेछ ।

मंगल ग्रहमा वस्तीको सपना : अर्को टाढा
यसअघि सुरुमा मंगल ग्रहमा बस्ती बसाउने योजना वर्षौंअघि नै सार्वजनिक गरेका मस्कले अहिले आएर प्राथमिकता परिवर्तन गरेका छन् । यद्यपि चन्द्रमालाई प्राथमिकता दिए तापनि मंगल ग्रहमा शहर बसाउने योजना कायमै रहेको मस्कले स्पष्ट पारेका छन् । उनका अनुसार मंगल ग्रहमा बस्ती बसाउने योजनाका लागि आगामी ५-७ वर्षभित्र मंगलमा काम सुरु गरिनेछ । यसअघि मस्कले सन् २०५० सम्म मंगल ग्रहमा १० लाख मानिसको आत्मनिर्भर शहर बनाउने लक्ष्य सार्वजनिक गरिसकेका छन् । मंगल ग्रहको कठोर वातावरणलाई ध्यानमा राख्दै सुरुमा टेस्ला कम्पनीका अर्पिमस नामक हयुमनोइड रोबोटहरू त्यहाँ पठाउने योजना मस्कको छ ।

साहित्य

जे भए पनि कुरा त दाइजो नै त हो

मिना बान्तवा

बिहेमा दाइजो कहीं पैसा दिन थाले छैन, कहीं के दिन शुरु भयो रे यस्ता घाँई घुई सुनिन्छ हाम्रा समाजमा । कहीं फर्निचर दिन्छन्, कहीं के, कहीं के, फलानोले छोरीलाई यो पो दियो रे, त्यो पो दियो रे, हाम्रो समाजमा हामी कानले सुनी रहन्छौं । दाइजो ? ओहो! ओहो! दाइजो, हेनुस त ? चेलीबेटीलाई कति माया गर्नु भा ? यो बारेमा मलाई मन मनै खुल्दुली लाग्यो, दुई शब्द प्रस्तुत गर्नु मन लाग्यो आदरणीय मित्रहरू!

जे भए पनि कुरा त दाइजो नै त हो र पन्छाउने काम नै हो भने आजको महंगीको त्यो दाइजोले सान्त्वना मात्र हुन्छ दिनेले त यो समाजमा नाक थाम्नुको लागि दिन्छन् त्यो पनि सबैले त फेरि त्यो दाइजो पनि दिदैन नि ? छोरी चेली पन्छाउने काम मात्र हो, चेली बेटी छोरी जात त बेहुलापट्टिको पनि हुन्छन्, बेहुली पट्टिको पनि हुन्छन् जतैबाट पनि छोरीको जातको मात्र बेहाल भएको छ ?

छोरी भिन्न लिएर पन्छिने जात मात्र होइन कि उसले उसको दाजु भाइले जस्तै पाउने उसमा अधिकार सरकारले र हाम्रो मस्तकले सोच्नु पर्छ के छोरी जसमा दाजु भाई जस्तो अक्कल, जागर शक्ति र दिमाग छैन र ? अनि के त्यही आमा बाबुबाट निस्किएको होइन र छोरीको र छोराको नाता रगत एउटा नै होइन र ? सधैं कमारा जता पनि कमारा हुनु पर्ने यो छोरी जातले, कहीं सुनिन्छ यहाँ पढ्ने विषयमा "छोरी पनि शिक्षित छुन रे" के भन्नु छोरोको भने पढेपछि त दुःख पाउँदैन भन्ने मात्र हो पढेपछि हो दुःख नपाउनु सक्छ उ लडेर आफै दरो भएर खान पनि सक्छ तर हाम्रो समाजले लगाई दिएको जुन कुरीति सरकारले उसलाई सधैं पछ्याउँदै बस्छ, उ लड्छ अरै शिक्षित भएपछि लड्दा लड्दै संघर्ष गर्दा गँदै हरेक नारीको जिन्दगी दुःख लड्नु लगाएर कसुरत गर्नु लगाउने ? नारी जातले के त्यस्तो अपराध गरेको थियो र यो कसुरत ? हाम्रो नेपाल र नेपालीको भविष्य नै विगान ? पछाडी आँखा भएको समाजले छोडि के देख्यो र ? हैन अरु विकासको उन्तिको मुहाममा लानु परेन ? त्यही झ्यौलोमा जीवन भर फसी बस्नु पर्छ, संस्कार अथवा जति पनि खंडाड गतिन ? पछाडी आँखा लागि अनुचित नसुहाउँदो हाम्रो नारी समाजलाई तहस नहस पर्ने जस्ता जति पनि संस्कार छन सबै हट्नु पर्छ र मात्र नारी र पुरुष बराबर हुनु सक्छ नर मुकुटी एतमा लेखेर, भाषण ठोकेर, एक जनाले मात्र उदाहरण गरेर, हुदैन यो त प्रत्येक घर समाजमा लागू हुनु जरुरि छ, नत्र त्यति लाभ दायक हुदैन ।

छोरी शिक्षित भएमा माईतिले छोरीको भार टेन्सन खप्नु पर्दैन आफै लड्नु सक्छ भोली आफै गरेर खानु सक्छ चेलीले भनेर मात्र आज पढ्नु पर्छ भनेका हुन् र छोरी विक्री गर्नुको लागि धनी ज्वाइँ पढे लेखेको केटा पाउछन् भनेर अनि सासुको कमारी हुनु पर्दैन भनेर यहाँ सम्म आइ पुगेका छन हाम्रा समाजक बुद्धिजीवीहरू त्यसैले यो कुरा व्यापका हुन हाम्रा नफुक्क समाजले " नदिने बज्रै आइत वार बाँझिन " भने भै एक तिर फेरि अर्को बहाना बनाएका छन, ल । छोरी त शिक्षित नभई उमेर नछिपीई सम्पति जिम्मा दिनु हुन्छ रे हेहेहे.. यो सब फुटो बहाना हुन् । "हाम्रो पितृ समाजले छोरी बालक हुँदा बाबुको अन्डरमा, उमेर आएपछि अर्काको छोराको अन्डरमा र बूढा भएपछि आफुले नै जन्माएको छोराको अन्डरमा बस्नु पर्ने यो सामाजिक खंजर संस्कारबाट हामीलाई हाम्रा समाजका बुद्धिजीवीहरूले कहिले निकाल्ने वा हामी आफै निकलनु पर्ने हो ?"

त्यसो भए उमेरै नपुगेको छोरोलाई किन अंश जिम्मा दिन्छन त ? त्यो छोरो नपढेको पनि हुन सक्छ, गाँडो लडेको पनि हुन सक्छ, भांग धुटेर पनि हुन सक्छ तर छोरोको त्यसो विश्वास ? अनि उसलाई चाँहि जन्म जाँते सम्पति नाममा हुने तर छोरीलाई केही गरी नहुने नपुष्क समाज हो यो, यो दाइजो प्रथा, म भन्छु हट्नु पर्छ । दाइजो मध्यमा पैसा दिने चलन त फन्न किन बेच बिखन हो नयाँ युगले अगाडि बढ्नु सिकाएको छ तर पिछाडी सन् हैन यो दाइजो प्रथाले हामीलाई अडकाई राखेको छ, इन्डियामा र नेपालमा पनि यो चलनले कतिको ज्यान गुमेको छ, र दाइजो नल्याएको आरोपमा जलएर मारेका छन अपराधको मूल औषधी बनेको छ, यो चलन अति विकृति हो हाम्रो र पांश्राको समाजलाई कम्जोर बनाउने एक मूल तत्व हो दाइजो ।

दाइजो कम भएको नल्याएको आरोपमा शारीरिक कसरत दिने मानसिक टचर दिने जस्ता धेरै हिंसाहरू बढ्दो भई गइ रहेको छ दाइजोले गरिब घरमा अथवा दिनु नसक्ने । अवस्थाका मानिसहरूलाई चोट पुराई सामाजिक असर पारेको छ । "युतातिर बुद्धि किन नआएको हाम्रो सामाजिक दुला ठालुहरूलाई ।" अशै दिन थालेपछि त ५०% समयमा निमित्तन भई हाल्छु नि किन कुकुरले पुछार लक्यकै फुन्डिएको जस्तो फुन्ड्टाई रहेको यो भुण्डी रहनाले हाम्रो समाजको आधा आकाश थाम्ने नारी जातको समस्या पनि भुण्डी रहेको हो । यसको साथमा हाम्रा भोलिको विकास गतिसिल बाटाहरू अन्यायमा भुण्डी रहेका छन् । गोडाको पनि खानु र कन्या दान गर्नु चाई त अंश दिनु दाइजो नदिनु त्यो नै ठूलो दान हुने छ यडी चेलीको माया लाग्छ भने ।

यस्तै दाइजो प्रथा नहटेको र फुण्डी रहेको कारणले यसको हरेक नराणा रूप परिवर्तन हुँदै, जाँदै, पाउदै, सि फन्न भोली गैर कुटीरमा जान

सक्छ, बिहे नगरे ३५ वर्ष उमेर काटेर जिन्दगी बर्बाद भै सकेर पाउनु पर्ने सम्पति छोरीले फेरि बिहे भएपछि फिर्ता रे दुनियाँ भ्रमेला किन ? छोरा सोसरह नै सुरु गर्दा हुन्छ नि बिगने त केही देखिन मिल्ने ।

संरक्षकको हकमा बन्ने हो भने उमेर नपुगे बिहे भएर गए बित्तिकै पाउने हैन दाजु भाई स-संगै सबैको भाग लगाउनु पर्ने हो, त्यसपछि मात्र घर भन्दा पर सरेको चेली अनि बिहेको उपहार माईतिले दिनु मन लाग्दा प्रत्येक जान गन्ति दाजु भाई बाबु आमाले तत्काल सान्त्वनाको लागि उपहार दिएर पठाउनु पर्ने हो, केटाले पनि अन्तीम्मा भाग बण्डा आफ्नो बाबुबाट लिन्छ र केटीले पनि अन्तिममा भाग बंडा आफ्नो बाबुबाट लिन्छ, यसरी मिलाएर दिनु लिनु गरेमा हाम्रो समाजको एउटा ठूलो नारी समस्या हट्नेछ यो फईदाले भोली नेपालीको बुद्धि बिबेक र विकासमा बिस्वामा धेरै छिट्टो चिनिने सम्भावना देखेकी छु, किन कि घरमा छोरोले भन्दा छोरीले धेरै सहयोग र हेरचाह कमारी गरेको बापत बिहे गरेर जाँदा उपहारको रूपमा लाख पैसा समाज जे दिदा नि हुन्छ रपछि टाढा रहे पनि नजिक रहे पनि आफ्नो सिक्रिले भ्याउने गरि छोरीले बाबु आमालाई हेर्नु पर्ने नियम हुनु पर्छ त्यो बाबु आमाले लागि हित हुने छ, आज छोरीले अंश नालीए पनि टाढा भए पनि छोरोले भन्दा छोरीले बढी हेरचाह गरेको मिल्ने समाजमा पाएको छु अंशियार छोरोले हेर्नु पर्छ भन्ने कुराले मात्र हो, नत्र आमा बाबुलाई नहेर्ने अंशियार छोराहरू पनि धेरै छन यहाँ, कसो छोरा आमाबाबुको जिउनी खाँदा उसले हेर्नु पर्छ भन्ने हाम्रो समाजमा पनि छ, अथवा जसले आमा बाबुलाई अन्तिमसम्म हेर्छ उसले बाबु आमाले जिउनी हक पाउँछ भन्ने पनि छ । के छोरीले अन्तिम सम्म हेरेर जिउनी अंश खानु पाउँदैन र ?

के तपाईंहरू छोरीले नि बराबर अंश पाओस भन्ने कुरामा सहमत हुनु हुन्छ ? र हुनु हुन्न भने किन हुनु हुन्न ? प्रष्ट भन्नु सक्नु हुन्छ ? यो बाबु आमाले हितको लागि हो सबैका प्राय छोरी-छोरीले मात्र आमा बाबुलाई भिन्नैबाट हेरचाह गरेको कारण मलाई यस्तो लाग्छ । बुहारीले पनि आफ्नै जन्म दिने आमालाई मात्र हेर्ने टिड्याउने, छोरीले पनि आफ्नै जन्म दिने आमालाई मात्र माया गर्ने टिड्याउने हुन्छ विकल्पमा बुहारी जो यस्तो पनि छन श्रीमानका आमा बाबु र आफ्नो आमा बाबु एउटै ठान्ने त्यस्तो थोरै प्रतिशतमा पर्छन त्यसो भएकोले अब जिम्मा छोरीलाई यो मामलामा दिदा केही सुधार हुन्थ्यो कि यसो गर्दा हाम्रा दाजु भाइलाई नि केही होला र सजिनो हुने देखेकी छु, अन्यायमा त कतै दाजु भाई पर्नु नहोला नि हैन र ? भन्ने मेरो मनको कल्पना मात्र हो ।

स्वास्थ्य

के ठूलो स्तनले महिलालाई असहज महसुस गराउँछ ?

'म सधैं काँध भुकाएर हिँड्थेँ, मेरा स्तन धेरै ठूला छन् भन्ने कुरा नदेखियो भने । मलाई यो कुरा आज पनि याद छ, किनकि मलाई धेरै लाज लाग्थ्यो' अर्जेन्टिनाको एक विश्वविद्यालयकी प्राध्यापक रेक्वेल भन्छिन् । हाल ५२ वर्ष पुगेकी उनले २०१० मा स्तनको आकार घटाउनका लागि 'ब्रेस्ट रिडक्सन सर्जरी' गर्ने निर्णय गरिन् । यो सर्जरीको नतिजाले उनलाई 'स्वतन्त्रताको अनुभव' गरियो, जुन उनले पहिले कहिल्यै महसुस गरेकी थिइनन् । संसारका धेरै ठाउँमा ठूला स्तनलाई आकर्षक मानिन्छ, तर वास्तविकतामा ठूला स्तनले महिलाहरूको स्वास्थ्य र जीवनको गुणस्तरमा धेरै कठिनाईहरू छडा गर्न सक्छ । ठूला स्तनले विभिन्न समस्या निम्त्याउन सक्छन् । जस्तै: निरन्तर ढाड दुखाइ, टाउको दुखाइ, गलत पोस्चर, निद्रामा समस्या र मानसिक स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित आदि । यससँगै खेलकुद र व्यायाम पनि प्रभावित हुन्छ ।

बाध्य पाथ्यो । ब्रिटिश एसोसिएसन अफ एस्थेटिक प्लास्टिक सर्जन्सकी अध्यक्ष डाक्टर नोरा न्यूजेन्टका अनुसार स्तन रिडक्सन सर्जरी गराउने आउने महिलाहरूमध्ये सबैजसोले ठूला स्तन हुँदा आफूलाई हिँड्न, चल्न र व्यायाम गर्न समस्या भएको बताउने गर्छन् । डाक्टर न्यूजेन्ट भन्छिन्, 'व्यावहारिक दृष्टिकोणबाट हेर्दा ठूला स्तन भारी हुन्छन्, त्यसैले तिनले शरीरलाई अगाडि तान्छन् । यसले ढाड र घाँटीमा निरन्तर दबाव बढाउँछ । व्यायाम गर्न असहज बनाउँछ, र सही सपोर्ट दिने गरी फिट ब्रा खोज्न पनि धेरै गाडो हुन्छ ।' रेक्वेललाई आफ्नो छाती सम्हाल्नका लागि 'दुई वा तीन' ब्रा एकैसाथ लगाउनुपर्थ्यो र आफ्नो साइजको ब्रा खोज्नु उनका लागि अलग प्रकारको आर्थिक बोझ पनि बनेको थियो । 'अर्जेन्टिनामा ठूला स्तनका लागि मिल्ने ब्रा धेरै महँगो हुन्छन्' उनी भन्छिन्, 'ब्रेस्ट रिडक्सन सर्जरी पछि मलाई स्वतन्त्रता महसुस भयो ।' डाक्टर न्यूजेन्टका अनुसार उनीहरूलाई आउने अधिकांश महिलाहरूको प्रत्येक स्तनबाट ३०० ग्रामदेखि १ किलोग्रामसम्म तौल कम गरिन्छ । 'कहिलेकाहीँ शरीरको कुल तौलको हिसाबले यो धेरै लाग्दैन, तर शरीरको एक सानो भागका लागि यो धेरै ठूलो मात्रा हुन्छ' उनी भन्छिन् । प्राध्यापक रेक्वेलको कसमा भने चिकित्सकहरूले उनको स्तनबाट २.५ किलो तौल कम गरे । सर्जरीपछिको अनुभव रेक्वेल यसरी उनीहरूलाई 'मलाई याद छ, सर्जरीपछि जब मैले भुईँबाट केही वस्तु उठाउने काम गरे त्यसमा निकै सहज भयो र मलाई लाग्यो वाह । यो त पूरै फरक शरीर हो । मलाई सँचै, धेरै स्वतन्त्रता महसुस भयो ।' **राजो ब्रको शक्ति** निरन्तर स्तन दुखाइको समस्या भएपछि

दुखाइ निर्धारण गर्दैन, बरू स्तन कुन गतिमा हल्लिन्छ भन्ने कुराले यसको निर्धारण गर्छ । यसको मतलब स्तनको हल्लिने गति कम गर्दा दुखाइ कम हुने निष्कर्ष यो टोलीको रह्यो । अहिले यो टिम इन्सुलिनको महिला फुटबल टिम 'लाइयोनेसेस' जस्ता एलिट एथ्लेटिस्ट र विश्वका केही टप गल्फरहरूसँग मिलेर उनीहरूका लागि सबैभन्दा राम्रो ब्रा तयार पार्ने काममा जुटिसकेको छ । वेकफील्ड-स्कर भन्छिन्, 'हामी देखिरहेका छौं एफए, क्लर्ड रबी जस्ता संस्थाहरूले महिला एथ्लेटिस्टको स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विषयमा पैसा लगाइरहेका छन् । र, यो परिवर्तन वास्तवमा विगत पाँच वर्षमा मात्र देखिएको छ । यो सबै अझै नयाँ छ, तर यो राम्रो कुरा हो र परिवर्तन देखिन थालेको छ ।'

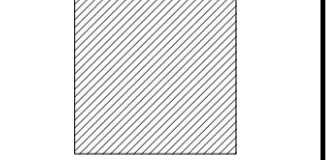
महिलाहरू राजो जीवन जिउन चाहन्छन् समाजले ठूला स्तनको बोझलाई कसरी हेर्छ र बुझ्छ, यो कुरा रेक्वेललाई आफैँ भोगिँनु । ब्रेस्ट रिडक्सन सर्जरी गर्ने निर्णयमा उनले आफ्ना वरपरका मानिसहरूबाट भेदभावको सामना गर्नुपर्‍यो । धेरैजसो मानिसहरूलाई लाग्यो- स्तन घटाउने सर्जरी गर्नु कुनै स्वास्थ्यसँग जोडिएको विषय होइन, यो केवल सौन्दर्यसँग मात्रै सम्बन्धित छ । स्तन घटाउने सर्जरी गरेपछि कसैकसैले उनलाई व्यंग्य पनि गरे । 'जब मैले यो सर्जरी गराएँ, तब एक महिलाले मलाई भनिन्, अब तिमिले पेट पनि निकाल्नुपर्‍यो' रेक्वेलले भनिन् । यसको मतलब अब 'लिपोसक्शन' अर्थात् पेटको बोसो निकाल्ने सर्जरी गर भनेर व्यंग्यात्मक सुझाव दिइएको थियो । यस्ता प्रतिक्रियाले कुनै असर नपरेको र आफ्नो निर्णयमा कुनै पछुतो नभएको उनी बताउँछिन् । 'म धेरै खुसी छु र अब जब म मेनोपोजको चरणमा छु, मलाई बुझ्दैन कि ठूला स्तनसँग म कसरी जिउन सक्छेँ । म आफूलाई त्यो शरीरसँग जुधिरहेको कल्पना पनि गर्न सकिदैन ।' ब्रेस्ट रिडक्सन सर्जरी गराउने बढ्दो संख्याले महिलाहरूको 'सेल्फ केयर'मा बढ्दो रूचिलाई देखाउने डाक्टर न्यूजेन्ट बताउँछिन् । 'महिलाहरू मात्र होइनन्, सबै व्यक्तिहरू अब राम्रो जीवन जिउन चाहन्छन्' उनी भन्छिन्, 'यो पूर्वगताको खोजी होइन, बरू स्वास्थ्य र निरोगीपनाको खोजी हो ।'

गद्य कविता

गिद्धको वंश

डा. नवराज सुब्बा
पहिले गिद्ध उड्थे आकाशमा-
मृत शरीर खोज्दै,
सफा गर्दथे पृथ्वीको पीडा,
शवहरूको सिंगारकर्ता थिए-
प्रकृतिका सफा सैनिक ।
तर आज-
गाउँ सुनसान छ,
न त आकाशमा छाया,
न त रूखमा गुँड ।
गिद्धहरू खोजे त ?

सर नमस्ते !

हेमकुर
सर नमस्ते,
उहि छात्रको तर्फबाट हजुरमा
सम्फुस त उहि भलाई
मेरो ती-दस महिनादेखिको
स्कूलको भोजो लुगामा
पुराना चपममा
पुराना फाट्टे गरेको पुस्तकमा
क्याप पनि हराएको कलम अनि कापीमा

खोज्दै जाँदा
पत्ता लाग्यो-
उनीहरू सबै
कोट र टाडमा लपेटिएर
टोपी र बिल्लामा लपिएर
सभामन्त्रको कुर्सीमा बसिरहेका छन् ।
हेर त !
कसरी टल्किन्छ उनीहरूको जिउ,
तर तिनका आँखा त-
उस्तै रहन्छन्, शिकार खोजिरहेका ।
तिनका मुख पनि उस्तै रहेछन्
कोपर्थिन्, चुल्छन्,
ती बोल्छन् भाषण,
तर शब्दमा गन्ध छ-
पुराना मृत सपनाहरूको ।
अब गिद्धले शिकार गर्दैन
मात्र टल्किने चाहना मात्र उसले चिन्छ,
अब उनीहरूले हड्डी चपाउँदैनन्
माटोको माया कुल्चेर
देशको आत्मा चुल्छन्-
इतिहासका काला अक्षर कैं
नुट्छन् देशको अस्मिता र ऐश्वर्य
कागजका दस्तावेज चाट्दै ।
कसले भन्छ गिद्ध हराए ?
उनीहरू त अझै छन्-
नयाँ भेषमा,
पुराना आदतमा ।

मध्यवर्तीको सीमा महेन्द्र राजमार्गबाट चुरेमा सार्नुपर्छ: महेश बर्तौला

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, १ फागुन/नेकपा (एमाले) का तर्फबाट मकवानपुर क्षेत्र नम्बर २ का उम्मेदवार महेशकुमार बर्तौलाले मध्यवर्ती क्षेत्रको विद्यमान सीमा विवाद समाधानका लागि यस्को सीमा महेन्द्र राजमार्गबाट हटाएर मानववस्ती बाहिर चुरेको डाँडामा पुऱ्याउनुपर्ने बताएका छन् ।

निर्वाचनलक्षित कार्यक्रम अन्तर्गत मनहरीका विभिन्न वडामा पुगेर जनताको गुनासो सुन्दै उनले यस्तो प्रतिबद्धता जनाएका हुन् । भेटघाटका क्रममा मनहरी-७ वेलुवाकी कविता क्षेत्रीले निकुञ्जबाट आउने जनावरले खेतीबाली नष्ट गरेको र २५० भन्दा बढी धुरीले खेतबाट उत्पादन उठाउन नपाएको पीडा सुनाइन् । एमाले नेता शिवकुमार काशीले वन्यजन्तु र मानवबीचको द्वन्द्व व्यवस्थापन, राप्तीको तटबन्धन र जग्गाधनी पुर्जाको अवस्थाबारे उम्मेदवारको ध्यानाकर्षण गराए ।
छलफलका क्रममा

लागि तपाईंहरूले दबाव दिनुहोला' उनले भने । भेटघाटका क्रममा एमाले मनहरीका अध्यक्ष नवीन सुवेदीले बर्तौलाले पहलमा स्थायी-बालुभन्ज्याङ खानेपानी आयोजना अघि बढेको र मनहरी-रुपाचुरी सडकको स्तरोन्नति गर्ने जिम्मा पनि एमालेले लिने बताए ।
मनहरी-६ रुपाचुरीकी लक्ष्मी थिङ र सुनाचुरीका स्थानीयले बर्तौलाले संसदमा जग्गाको धनीपुर्जा र मध्यवर्तीको समस्याबारे आवाज उठाएको भन्दै प्रशंसा गरे । उनीहरूले राप्तीखोलाको तटबन्धन, वस्ती संरक्षण र निकुञ्जको कडा नियमबाट मुक्ति पाउनुपर्ने माग राखेका छन् । रमौलीकी बिमला कार्कीले स्थानीयको मुख्य समस्या मध्यवर्ती नै भएको उल्लेख गरिन् । बर्तौलाले अघिल्लो कार्यकालमा प्राप्त दुईवटा बजेटमार्फत खानेपानी, पूर्वी राप्ती तटबन्धनलागतका क्षेत्रमा उल्लेख्य काम गरेको दावी गर्दै बाँकी अधुरा योजना पूरा गर्न आफूलाई पूर्ण कार्यकालका लागि जिताउन सूर्य चिन्हमा मतदानको अपील गरे ।

हेटौंडाका स्वास्थ्यकर्मीलाई कण्डम साक्षरता कार्यक्रम

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, १ फागुन/ हेरेक अग्रजी वर्ष फेब्रुअरी १३ मा अन्तर्राष्ट्रिय कण्डम दिवस मनाइने गरिएको छ । सोहि दिवसको अवसरमा हेटौंडामा कण्डम साक्षरता कार्यक्रमको आयोजना गरिएको छ ।

मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, हेटौंडा अस्पताल (मकवानपुर एअरटी)/एचएफ नेपाल सेन्टरले हेटौंडा उपमहानगर पालिकाको समन्वयमा कण्डम साक्षरता कार्यक्रम गरेको छ । हेटौंडा नगरभित्रका विद्यालय नर्स र अस्पतालमा कार्यरत नर्सहरूलाई साक्षरता प्रदान गरिएको थियो ।

हेटौंडा अस्पतालका निमित्त निदेशक डाक्टर हरि बहादुर खड्काको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा जिल्लाका विभिन्न

स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत ४० भन्दा बढी नर्सको उपस्थिति रहेको थियो । कार्यक्रममा डाक्टर खड्का, हेटौंडा उपमहानगरपालिकाका जनस्वास्थ्य अधिकृत सुर्य तिवारी, हेटौंडा अस्पतालकी नर्स अधिका भन्ने कुमारी न्यौपाने, हेटौंडा उपमहानगरकी अस्मिता भण्डारी लगायतले प्रभावकारी तरिकाले कण्डम प्रयोगबारे महत्वपूर्ण प्रस्तुतिकरण तथा सहजीकरण गरेका थिए ।

विश्वव्यापी रूपमा बढ्दै गएको एचआईभी र अन्य यौनजन्य संक्रमण रोक्न लागि कण्डम अझै पनि सबैभन्दा प्रभावकारी र कम खर्चिलो माध्यम हो । यही कुरालाई जनस्तरमा पुर्‍याउने लक्ष्य सहित साक्षर कार्यक्रम आयोजना गरिएको अस्पतालले जनाएको छ ।
आयोजकका अनुसार यस कार्यक्रमको मुख्य लक्ष्य सुरक्षित

श्रमदानबाट निर्माणकार्य तीव्र बनाइरहेको पालिका कार्यसम्पादनमा प्रथम

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, १ फागुन/पूर्वी मकवानपुरको बागमती गाउँपालिका कार्यसम्पादन मूल्यांकनमा प्रथम हुन सफल भएको छ । श्रमदानबाट निर्माणकार्य तीव्र पारिरेको पालिका राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले आर्थिक वर्ष २०८१/८२ का लागि कार्यसम्पादन मूल्यांकनमा प्रथम भएको हो ।

मकवानपुर जिल्लाका १० वटा पालिकामध्ये प्रथम हुन सफल भएको हो । कार्यसम्पादन मूल्यांकनको सार्वजनिक नतीजाअनुसार ६५ दशमलव ९३ अंकसहित राक्सिराङ गाउँपालिका दोस्रो र ६४ दशमलव ५२ अंकसहित कालिका नगरपालिका तेस्रो भएको छ । मकवानपुरको अन्य स्थानीय तहमध्ये प्रथम हुन सफल भएको बागमतीले ऐतिहासिक उपलब्धी हासिल गरेको पालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ओमबहादुर दर्शीले जानकारी दिएका छन् ।

गाउँपालिकाले सेवाप्रवाह, वित्तीय सुशासन, योजना कार्यान्वयन, पारदर्शिता तथा स्थानीय सरकार सञ्चालनका विभिन्न सूचकका आधारमा मूल्यांकन गरेर प्रथम भएको उनले बताए ।
मूल्यांकनमा बागमती गाउँपालिकाले जिल्लामै उत्कृष्ट प्रदर्शन गर्दै अग्रस्थान सुरक्षित गरेको हो । पालिकामा श्रमदानबाट रंगशाला, बाटो, कुलो, पुल लगायत निर्माण कार्य भएको र जारी रहेको छ ।

बिहीबार सार्वजनिक नतीजा अनुसार बागमती गाउँपालिकाले ६६ दशमलव ३९ अंक प्राप्त गर्दै

मलेसियाको सुरक्षा गर्ने नेपाली सेक्युरिटी गार्डका पीडा सुन्छ कसले ?

काठमाडौं/मलेसियामा हाल १ लाखभन्दा बढी नेपाली सुरक्षा गार्ड कार्यरत छन् । महिनाको ३० दिन नै हेरेक दिन १२ घण्टा ड्युटीमा खटिएर, ठुक्ठुको भवनदेखि स-साना क्षेत्रको सुरक्षामा अहोरात्र खटिएका हुन्छन् । तर, मलेसियाको सुरक्षामा अहोरात्र खटिने नेपाली सुरक्षा गार्डहरू भने नारकीय जीवन भोग्न बाध्य छन् । महिनामा ३० दिन नै काम गर्नुपर्ने बाध्यता एकातिर छ भने अर्कातिर विरामी हुँदा, कुनै समस्या पर्दा बिदा पनि पाउँदैनन् । बिदामा बसेको खण्डमा कम्पनीले तलब काटिदिने गरेको छ ।

रिगिट पाउँछन् । त्यसमा विभिन्न शीर्षकमा तलब काटिएर आउने गरेको श्रमिकहरूको गुनासो छ । लामो समयदेखि मलेसियामा वैधानिक रूपमा श्रमिक पठाउँदै आएका आकर्षण इन्टरनेसनलका अध्यक्ष भनेको विरामी हुँदासमेत तलब काटिदिनु हो । एकातिर कम्पनीले काममा नआएको भन्दै तलब काटिदिन्छ भने अर्कातिर श्रमिकले उपचार गर्नका लागि अस्पतालमा समेत आफैले पैसा तिर्नुपर्ने हुन्छ । जसले गर्दा श्रमिक दोहोरो मर्कामा पर्ने गरेको अध्यक्ष थापाले भनाइ गर्नु भए । 'एकदिन विरामी भयो भने छुट्टी पनि पाउँदैन, तलब काटिदिन्छ, हस्पिटलमा समेत श्रमिकले समेत तिर्नुपर्ने भयो, श्रमिक दोहोरो मारमा पर्ने भए,' उनले भने, 'काममा नगएपछि कम्पनीले तलबबाट काट्ने, हस्पिटलको उपचार समेत आफैले तिर्नुपर्ने भयो ।'

त्यस्तै नेपाली सुरक्षा गार्डले भोग्ने अर्को समस्या भनेको बस्ने ठाउँबाट काम गर्ने ठाउँसम्म जाउनुपर्ने बाध्यता । दैनिक विहान बेलुका २ देखि ३ किलोमिटर हिंडेर जानुपर्छ । नेपालको बाटो भए समस्या हुन्थेन । तर, मलेसियाको त्यस्तो तीव्र गतिमा गाडी गुड्ने बाटोमा जोखिम निकै हुन्छ । बाटोबाटै बेला श्रमिकहरू दुर्घटनामा परेका कतिपय घटना बाहिर आउने गरेका छन् ।
हिंडेर जाने बेला यातायात व्यवस्था कम्पनीले गर्नुपर्नेमा प्रायः कम्पनीमा त्यस्तो नभएको अध्यक्ष थापाले भनाइ छ । मलेसियामा सेक्युरिटी गार्डमा काम गर्ने नेपाली नेपालीबाटै पीडित भइरहेको छन् । नेपाली दूतावास मलेसियाको तथ्यांक अनुसार मलेसियामा हेरेक महिना औसत ४० नेपालीले ज्यान गुमाउने गरेका छन् । तीमध्ये धेरैजसो सुरक्षा गार्ड नै छन् । मलेसियास्थित नेपाली दूतावासका श्रम काउन्सिलर कृष्णप्रसाद भुसालले केही समय अगाडि संचारकर्मीसंगको कुराकानीमा हेरेक महिना औसत ४० नेपालीको शव नेपाल पठाउने गरेको बताएका थिए । तीमध्ये धेरैजसो सुरक्षा गार्डमा कार्यरत नेपाली हुन्छन् ।
(स्रोत: अनलाइनखबर)

संचारकर्मीको सम्पर्कमा आएका एक नेपाली सुरक्षा गार्डले भने, 'महिनामा ३० दिन नै हेरेक दिन १२ घण्टा ड्युटी गर्नुपर्छ, कुनै दिन विरामी परेर बिदामा बस्यो भने त्यो दिनको तलब काटिदिन्छ, हामीले त बिदा भन्ने कुरा त कहिल्यै पाउँदैनौं ।' लामो समयदेखि मलेसियामा सुरक्षा (सेक्युरिटी) गार्डको काम गर्दै आएका दुर्गा मगरले मलेसियामा सेक्युरिटी गार्ड पठाउन बन्द गरिदिनुपर्ने बताए । सेक्युरिटी गार्डले विभिन्न समस्या भोग्नुपरेको रचरम श्रम शोषण हुने गरेको उनको भनाइ छ ।
'महिनामा ३० दिन नै दैनिक १२ घण्टाका दरले काम गर्दा २२ सय रिगिट तोकिएको छ, त्यसमा समेत काटेर २१ सय २८ रिगिट मात्रै बैंक खातामा आउँछ,' उनले भने, 'नयाँ साधौंलाई त भन्नु २१ सय रिगिट मात्रै पाउँछन्, मलेसियामा सेक्युरिटी गार्ड पठाउन बन्द गरि दिए हुन्छ, दूतावास भन्ने मात्रै हो, हाम्रो गुनासो कहिल्यै सुन्दैन ।'
मलेसियाले न्यूनतम पश्चिम मासिक १ हजार ७ सय रिगिट तोकिएको छ । तर, सुरक्षा गार्डहरूले त्यो समेत पाउँदैनन् । अहिले पनि कतिपय सुरक्षा गार्डले मासिक १ हजार ५ सय रिगिट र ७ सय रिगिट ओभरटाइम बापत पाउने गरेका छन् । जबकि, उनीहरूले बढेको तलब अनुसार मासिक २ हजार ४ सय रिगिट पाउनुपर्ने हो ।
तर, महिनाको ३० दिन नै दैनिक १२ घण्टाका दरले काम गर्ने सुरक्षा गार्डहरू मासिक २ हजार २ सय

रिगिट पाउँछन् । त्यसमा विभिन्न शीर्षकमा तलब काटिएर आउने गरेको श्रमिकहरूको गुनासो छ । लामो समयदेखि मलेसियामा वैधानिक रूपमा श्रमिक पठाउँदै आएका आकर्षण इन्टरनेसनलका अध्यक्ष भनेको विरामी हुँदासमेत तलब काटिदिनु हो । एकातिर कम्पनीले काममा नआएको भन्दै तलब काटिदिन्छ भने अर्कातिर श्रमिकले उपचार गर्नका लागि अस्पतालमा समेत आफैले पैसा तिर्नुपर्ने हुन्छ । जसले गर्दा श्रमिक दोहोरो मर्कामा पर्ने गरेको अध्यक्ष थापाले भनाइ गर्नु भए । 'एकदिन विरामी भयो भने छुट्टी पनि पाउँदैन, तलब काटिदिन्छ, हस्पिटलमा समेत श्रमिकले समेत तिर्नुपर्ने भयो, श्रमिक दोहोरो मारमा पर्ने भए,' उनले भने, 'काममा नगएपछि कम्पनीले तलबबाट काट्ने, हस्पिटलको उपचार समेत आफैले तिर्नुपर्ने भयो ।'

त्यस्तै नेपाली सुरक्षा गार्डले भोग्ने अर्को समस्या भनेको बस्ने ठाउँबाट काम गर्ने ठाउँसम्म जाउनुपर्ने बाध्यता । दैनिक विहान बेलुका २ देखि ३ किलोमिटर हिंडेर जानुपर्छ । नेपालको बाटो भए समस्या हुन्थेन । तर, मलेसियाको त्यस्तो तीव्र गतिमा गाडी गुड्ने बाटोमा जोखिम निकै हुन्छ । बाटोबाटै बेला श्रमिकहरू दुर्घटनामा परेका कतिपय घटना बाहिर आउने गरेका छन् ।
हिंडेर जाने बेला यातायात व्यवस्था कम्पनीले गर्नुपर्नेमा प्रायः कम्पनीमा त्यस्तो नभएको अध्यक्ष थापाले भनाइ छ । मलेसियामा सेक्युरिटी गार्डमा काम गर्ने नेपाली नेपालीबाटै पीडित भइरहेको छन् । नेपाली दूतावास मलेसियाको तथ्यांक अनुसार मलेसियामा हेरेक महिना औसत ४० नेपालीले ज्यान गुमाउने गरेका छन् । तीमध्ये धेरैजसो सुरक्षा गार्ड नै छन् । मलेसियास्थित नेपाली दूतावासका श्रम काउन्सिलर कृष्णप्रसाद भुसालले केही समय अगाडि संचारकर्मीसंगको कुराकानीमा हेरेक महिना औसत ४० नेपालीको शव नेपाल पठाउने गरेको बताएका थिए । तीमध्ये धेरैजसो सुरक्षा गार्डमा कार्यरत नेपाली हुन्छन् ।
(स्रोत: अनलाइनखबर)

हेल्प-कोडलाई मनहरीको सम्मान

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, १ फागुन/मनहरी गाउँपालिका-४ र ३ वडाका ४ वटा विद्यालयका बालबालिकालाई सहयोग गर्दै आएको विकासका लागि सहयोग र सहकार्य (हेल्प-कोड) नेपाललाई मनहरी ४ नम्बर वडा कार्यालयले शुक्रबार सम्मान गरेको छ ।

विद्यालयका विपन्न विद्यार्थीलाई स्टेसनरी, पोशाक, स्कूलब्याग, खानेपानी तथा भवनमा सहयोग गर्दै आएको हेल्प-कोडलाई पशुपतिनाथ माविमा एक कार्यक्रमकाबीच सम्मान गरिएको हो । हेल्पकोडको स्थापना दिवसको अवसर पारेर मनहरी ४ नम्बर वडाअध्यक्ष प्रकाश थापाले सम्मानपत्र प्रदान गरेका हुन् । हेल्पकोडका कार्यक्रम निदेशक भरत पाठकले मनहरीमा बोलाएर सम्मान हुने अवसर पाउँदा ज्यादै खुशी लागेको बताउँदै आगामी दिनमा पनि हेल्पकोड स्वीजरल्याण्ड र इटलीसंगको समन्वयमा सहयोग अभियानलाई जारी राख्ने बताए ।

हेल्पकोडले विगत १० वर्षदेखि मनहरी-४ मसिनेको पशुपतिनाथ मावि, सुजना प्रावि, चेपाङ प्रावि र मनहरी-३ को नवखोति प्रावि विपन्न बालबालिकालाई पोशाक, स्टेसनरी सहयोग गरिरहेको छ । चेपाङ प्राविको भवन निर्माणमा

४० प्रतिशत लागत सहभागिता र दिवाखाजाका लागि कोठा निर्माणमा सत्प्रतिशत सहयोग गरेको छ । चेपाङ प्रावि र पशुपतिनाथ माविमा खानेपानीको व्यवस्थापन गरेको छ । वडाअध्यक्ष थापाले मनहरी ४ सहित स्थानीय विद्यालयमा अतुलनीय योगदान पुऱ्याएको हेल्पकोड संस्थालाई सम्मान गर्न पाउँदा खुशी लागेको बताए । संस्थाको सहयोगले स्थानीय विपन्न, दलित, चेपाङ एवम् वनकरिया समुदायका बालबालिका लाभान्वित भएको थापाले भनाइ गरे । पशुपतिनाथ मावि व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष माधव गौतमको अध्यक्षतामा कार्यक्रम भएको हो ।

कार्यक्रममा कार्यपालिका सदस्य मीरा गौतम, वडासदस्य हर गंगा सुनार र आइतसिंह स्याङ्ता, वडा सचिव अमिर दाहाल, पशुपतिनाथ माविका प्रधानाध्यापक सपना लामा, पूर्वप्रधानाध्यापक भाग्यशक्त आचार्य, सहायक प्रधानाध्यापक सुशील गौतम, शिक्षक प्रतिनिधि कोणको स्थापना तथा न्यायो प्रधानाध्यापक राजेन्द्र न्यौपाने, चेपाङ प्राविका प्रधानाध्यापक गोकर्ण तितुङ, हेल्पकोडका सूचनाप्राविधि अधिकृत सगुन ढकाल, फिलडअधिकृत विकास चेपाङलगायतको अतिथ्यता रहेको थियो ।

विद्यालयका विपन्न विद्यार्थीलाई स्टेसनरी, पोशाक, स्कूलब्याग, खानेपानी तथा भवनमा सहयोग गर्दै आएको हेल्प-कोडलाई पशुपतिनाथ माविमा एक कार्यक्रमकाबीच सम्मान गरिएको हो । हेल्पकोडको स्थापना दिवसको अवसर पारेर मनहरी ४ नम्बर वडाअध्यक्ष प्रकाश थापाले सम्मानपत्र प्रदान गरेका हुन् । हेल्पकोडका कार्यक्रम निदेशक भरत पाठकले मनहरीमा बोलाएर सम्मान हुने अवसर पाउँदा ज्यादै खुशी लागेको बताउँदै आगामी दिनमा पनि हेल्पकोड स्वीजरल्याण्ड र इटलीसंगको समन्वयमा सहयोग अभियानलाई जारी राख्ने बताए ।

लक्ष्मी आविमा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, १ फागुन/शिवम सिमेन्ट उद्योग लि.ले हेटौंडा-१७, हेटौंडास्थित लक्ष्मी आधारभूत विद्यालयमा निःशुल्क स्वास्थ्यशिविर गरेको छ ।

विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई विगतका वर्षमा पनि विभिन्न शैक्षिक सामग्रीको वितरण, छात्रवृत्ति कोषको स्थापना तथा न्यायो कण्डा वितरण जस्ता कार्य उचोगले गर्दै आइरहेको छ ।

शिवम सिमेन्टले सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत स्वास्थ्यशिविर गरेको हो । स्वास्थ्यशिविरमा विद्यालयमा नर्सरीदेखि कक्षा ३ सम्म अध्ययनरत ६४ जना विद्यार्थीको स्वास्थ्यपरीक्षण बालरोग विशेषज्ञ डा.विक्रम बर्तौलाद्वारा गरिएको थियो भने निःशुल्क औषधि वितरण गरिएको थियो ।
कार्यक्रम लक्ष्मी आधारभूत विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष इन्द्रप्रसाद नेपालको सभाध्यक्षता शिवम सिमेन्टसका डिजिएएम राजेन्द्र शर्माको प्रमुख आतिथ्यता, शिवम सिमेन्टसका नर बहादुर खत्री, सुशिला दाहाल, रामकुमार ढडेल लगायतको सहभागिता रहेको थियो ।
उद्योग तथा खानीक्षेत्रका

उम्मेद्वार रामेश्वर रानाको घरदैलो

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, १ फागुन/आगामी फागुन २१ गते हुने प्रतिनिधिसभा निर्वाचन नजिकिदै जाँदा हेटौंडाको राजनीतिक माहोल क्रमशः ताँसिँदै गएको छ । जाडो क्रमशः घट्टै दैनिक तापक्रम जसरी बढ्दै गइरहेको छ । चुनावी माहौल पनि ताँसिँदै गएको छ ।

मकवानपुरका दुवै क्षेत्रका उम्मेदवारहरू घरदैलोमा व्यस्त छन् । मकवानपुर-१ का एमालेका उम्मेदवार रामेश्वर राना पनि घरदैलो अभियानमा सक्रिय छन् । घरदैलोमा पुगेर उनले मतदातालाई आफूतिर आकर्षित गर्ने प्रयत्न जारी राख्दै आएका छन् । शुक्रबार हेटौंडा उपमहानगरपालिका-१६ र १८ मा घरदैलो र भेटघाट गरेका थिए । कार्यक्रममा स्थानीयवासीको उपस्थिति राम्रो रहेको थियो । टोलटोलमा पुग्दा मतदाताले रानालाई स्वागत गर्दै विकास, सुशासन र

स्वाधिव्यक्ति को अपेक्षा राखेका थिए । केही स्थानीयले विगतमा जिल्लास्तरमा उनले निर्वाह गरेको भूमिकालाई स्मरण गर्दै अनुभवी र शालीन नेतृत्वको आवश्यकता औल्याएका थिए ।

मतदातासंगको कुराकानीमा रानाले लोकतन्त्रको सुदृढीकरण, विकासको निरन्तरता र जनउत्तर दायी शासन आफ्नो प्राथमिकता रहेको बताए । जिल्ला विकास समिति मकवानपुरका पूर्वभाषित रहँदै उनले दुर्गमक्षेत्रसम्म सडक सञ्जाल विस्तार, दीर्घकालीन विकास योजना निर्माण तथा संगठन सुदृढीकरणमा भूमिका खेलेको उनका समर्थकहरू बताउछन् । २०६४ सालको संविधानसभा निर्वाचनपछि प्रत्यक्ष चुनावी प्रतिस्पर्धाबाट केही समय टाढा रहेका राना करिब १८ वर्षपछि पुनः प्रतिनिधिसभा निर्वाचनमा होमिएका हुन् ।

निर्वाचन मिति नजिकिँदै जाँदा मतदाताको सक्रियता र उम्मेदवारको घरदैलो अभियानले हेटौंडाको चुनावी वातावरण अझै समय टाढा रहेका राना करिब १८ वर्षपछि पुनः प्रतिनिधिसभा निर्वाचनमा होमिएका हुन् ।

स्वभावका कारण उनी स्थानीय राजनीतिमा फरक पहिचान बनाएका नेताका रूपमा चिनिन्छन् । मकवानपुर-१ अन्तर्गत हेटौंडा उपमहानगरपालिका १५ वडा, बकैया, बागमती गाउँपालिका तथा मकवानपुरगढी गाउँपालिका ४ वडा क्षेत्रमा कार्यरत छन् । ४० वडा रहेको यस निर्वाचन क्षेत्रमा १३ राजनीतिक दलका १३ तथा १० स्वतन्त्र गरी कूल २३ जना उम्मेदवार प्रतिस्पर्धा छन् । तीमध्ये ५ जना महिला उम्मेदवार रहेका छन्, जसमा ३ जना विभिन्न दलका तर्फबाट चुनावीमेदानमा उत्रिएका छन् ।

ब्लु हेवन टेलर्स सरेको सूचना

हेटौंडा बुद्धचोक मेनरोडमा रहेर यहाँहरूको सेवामा लामो समयदेखि समर्पित यस ब्लु हेवन टेलर्स कान्तिराजपथस्थित शाक्य प्लाजा भवनमा सरेको सम्पूर्णमा जानकारी गराउँदछौं ।

ब्लु हेवन टेलर्स

हेटौंडा-२, कान्तिराजपथ
९८४५०२२९८१

के तपाईं फोटो कपी प्रिन्टर मेसिन किन्दै हुनुहुन्छ ?

Brother, Canon, HP, Sharp, Ricoh, Epson, Kyocera, Lexmark

टोनर रिफिलिङ्ग, प्रिन्टर, कम्प्युटर, फोटोकपी लगायतको सर्विस छिटो छरितो र भरपर्दो रूपमा गर्नुभई बुक्क हुनुहोस् ।

Printer Shop
The complete office solution
Contact No. 9845292140, 057-527041, Schoolroad, Hetauda-4
tonerhouse_htd@yahoo.com

आर्थिक, प्राविधिक र नीतिगत समस्याले रेडियो थलिदै

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, १ फागुन/विपद् तथा आपतकालीन अवस्थामा जनतालाई छिटो र भरपर्दो सूचना दिने प्रमुख माध्यमको रूपमा रहेको रेडियो अहिले गम्भीर संकटमा परेको छ ।

निजी तथा सामुदायिक दुबैखालका रेडियो आर्थिक, प्राविधिक र नीतिगत समस्याले थलिएका छन् । सञ्चालन खर्च घान्न नसक्दा करिबपथ रेडियो बन्द हुने अवस्थामा पुगेका छन् भने कतिपयले प्रसारण समय घटाएर जसोतसो टिकाइरहेका छन् । सञ्चार तथा सूचना मन्त्रालय, सूचना प्रसारण विभागका अनुसार गत आर्थिक वर्षको असार मसान्तसम्म इजाजत लिएका १ हजार २ सय ४ रेडियोमध्ये ७ सय ३५ वटा मात्रै नियमित प्रसारणमा छन् । बागमती प्रदेश सञ्चार र जिस्टार कार्यालयका अनुसार प्रदेशमा हाल १०० वाटभन्दा माथि १ हजार वाटसम्मका ९८ वटा रेडियो दर्ता रहेका छन् । तीमध्ये ८१ वटा नवीकरण भएका छन् ।

१०० वाटसम्मका रेडियो स्थानीय तहको मातहत रहने व्यवस्था छ भने सय वाटभन्दा माथिका हजार वाटसम्मका रेडियो प्रदेश सरकारको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्छन् तर, प्रदेश सरकारले रेडियो क्षेत्रका लागि पर्याप्त बजेट छुट्याएको छैन । चालु आर्थिक वर्षमा बागमती प्रदेश सरकारले

समग्र सञ्चारक्षेत्रका लागि जम्मा १० लाख रूपैयाँ मात्र बजेट छुट्याएको छ । जुन रकम रेडियो, टेलिभिजन, पत्रपत्रिका र अनलाइन सबैका लागि भएकाले रेडियोक्षेत्रमा अपेक्षित सहयोग नपुगेको रेडियो सञ्चालकको गुनासो रहेको छ । लामो समयदेखि सञ्चालनमा रहेका रेडियोका लागि राज्यले सहयोग उपलब्ध गराउन आवश्यक रहेको रेडियो थाहासञ्चार ९९.६ मेगाहर्ज हेटौंडाका स्टेशन म्यानेजर गोकुल अधिकारीले बताए ।

नेपाल पत्रकार महासंघ बागमती प्रदेश अध्यक्ष कृष्ण साहसगरेले रेडियोको अस्तित्व जोगाउन राज्यका तीनै तह जिम्मेवार हुनुपर्नेमा जोड दिए । रेडियो जोगाउनु सञ्चालकको

मात्र नभई, राज्य र समाज सबैको साभामा जिम्मेवारी रहेको उनको भनाई छ । पछिल्लो समय रेडियोका नियमित श्रोता पनि घट्दै गएका छन् । यद्यपि, कतिपय रेडियोले पोडकास्ट, भिडियो क्लिप र सामाजिक सञ्जालमार्फत सामग्री प्रसारण गर्दै नयाँ श्रोता जोड्ने प्रयास पनि गरिरहेका छन् । यसैबीच, शुक्रबार विश्व रेडियो दिवस रेडियो, सञ्चारविज्ञ तथा प्रसारकको सहभागितामा विविध कार्यक्रमका साथ मनाइएको थियो ।

संयुक्त राष्ट्रसंघीय शैक्षिक, वैज्ञानिक तथा सांस्कृतिक संगठन (युनेस्को) को अगुवाइमा सन् २०१२ देखि यो दिवस मनाउन प्रारम्भ भएको

हे । सन् १९४६ मा राष्ट्रसंघीय रेडियो सेवा स्थापना भएको दिनको स्मरणमा यो दिवस मनाउन थालिएको हो । युनेस्कोले पाँच महादेशमा 'डिजिटल' प्रसारणमार्फत शैक्षिक सामग्री छोटोसमयमा प्रस्तुत गर्ने बताएको छ ।

युनेस्कोका अनुसार सञ्चार माध्यमका रूपमा रेडियोको महत्वबारे जनचेतना अभिवृद्धिका साथै निर्णयकर्तालाई सूचना पहुँच सुनिश्चित गर्न तथा रेडियोको उपयोग प्रोत्साहित गर्न एवं विश्वभरका प्रसारकबीच अन्तर्राष्ट्रिय सहकार्य सुदृढ तुल्याउनु यो दिवसको उद्देश्य हो ।

मानवसमाजको विविधतालाई

उत्सवकारूपमा मनाउने सशक्त माध्यमका रूपमा रेडियोलाई लिइन्छ । लोकतांत्रिक संवादका लागि रेडियो महत्वपूर्ण मञ्चका रूपमा स्थापित छ । विश्वस्तरीयमा अझै पनि सबै भन्दा धेरै सुनिने सञ्चार माध्यमका रूपमा रेडियो रहेको छ । व्यापक श्रोतासम्म पुग्ने यसको विशिष्ट क्षमताले समाजमा विविधताको अनुभूति निर्माण गर्न, सबै आवाजलाई बोल्ने, प्रतिनिधित्व हुने र सुन्ने अवसर प्रदान गर्ने सार्वजनिक चौतारीका रूपमा रेडियोले काम गरेको छ ।

रेडियो 'स्टेशन'ले विविध समुदायलाई सेवा पुऱ्याउँदै विभिन्न कार्यक्रम, दृष्टिकोण र सामग्री प्रस्तुत गर्नुपर्ने तथा आफ्ना संरचना र सञ्चालनमा पनि श्रोताको विविधता प्रतिबिम्बित गर्नुपर्नेमा युनेस्कोले जोड दिएको छ । कम लागतमा सञ्चालन गर्न सकिने माध्यम भएकाले रेडियो दुर्गमक्षेत्र तथा जोखिममा रहेका समुदायसम्म पुग्न विशेष रेडियो उपयुक्त मानिन्छ ।

यसले शैक्षिकक्षेत्रको भेदभाव नगरी सार्वजनिक बहसमा सहभागी हुन समान अवसर प्रदान गर्दछ । आपतकालीन सूचना प्रवाह र विपद् उद्धारका सन्दर्भमा समेत रेडियोको भूमिका महत्वपूर्ण छ ।

लागूऔषधमुक्त समाजका लागि मनहरीमा अभियान

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, १ फागुन/लागूऔषधमुक्त समाजका लागि ३ महिने अभियानअन्तर्गत मनहरी गाउँपालिकामा प्रभावकारी कार्यक्रमको शृंखला सम्पन्न गरिएको छ ।

अभियानको प्रमुख कार्यक्रमकारूपमा आयोजना गरिएको पालिकास्तरीय समन्वय तथा अन्तरक्रिया बैठक गाउँपालिकाको अध्यक्ष रञ्जन काबाखेतीको प्रमुख अतिथ्यता तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, वडाअध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्य, विभिन्न शाखाप्रमुख, सुरक्षा

निकाय तथा सरोकारवाला प्रतिनिधिको सहभागिता रहेको थियो । बैठकले लागूऔषध नियन्त्रणलाई स्थानीय तहको साभामा जिम्मेवारीका रूपमा स्थापित गर्दै लागूऔषध नियन्त्रण मार्गदर्शन २०७६ बर्षीयम पालिका स्तरीय समन्वय समिति शीघ्र गठन गर्ने निर्णय गरेको छ । गाउँपालिका अध्यक्ष कालाखेतीले मनहरीलाई लागूऔषध दुर्व्यसनको जोखिमबाट सुरक्षित राख्न दीर्घकालीन रणनीति आवश्यक रहेको उल्लेख गरे ।

बजेट विनियोजन, युवा नक्षित कार्यक्रम, विद्यालय सचेतना, पुनर्स्थापना सहकार्य तथा जनअभियान विस्तारमा गाउँपालिकाले नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने प्रतिबद्धता पनि उनले व्यक्त गरे । अभियानअन्तर्गत मनहरीका भोजसिद्ध माविमा विद्यार्थी केन्द्रित सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएका छन् । कार्यक्रममा लागूऔषधको शारीरिक, मानसिक, पारिवारिक तथा सामाजिक असर, कानुनी परिणाम, जीवन सौप विकास तथा सकारात्मक जीवननृति सम्बन्धी प्रशिक्षणमूलक अन्तरक्रिया गरिएको थियो । शिक्षक, अभिभावक, रिक्तभरिड नेपाल बागमती प्रदेशका

प्रतिनिधि तथा सिआन पुनर्स्थापना केन्द्रका परामर्शदाताको सहभागिताले कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाएको थियो । समुदायस्तरीय सन्देश प्रवहलाई सुदृढ बनाउन गाउँपालिकाको मुख्यचोक, सार्वजनिकस्थल तथा बजारक्षेत्रमा सन्देशमूलक होर्डिङ बोर्ड स्थापना गरिएको छ । विद्यालय बाहिर घुम्नपान निषेधितक्षेत्र जनाउने बोर्ड राखिनुका साथै सन्देशमूलक पर्चा तथा जनचेतनामूलक सामग्री वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।

मनहरी गाउँपालिकामा सञ्चालन भएका कार्यक्रमले लागूऔषधविरोधको अभियानलाई जनस्तरदेखि नीतिगत तहसम्म जोड्दै सामाजिक उत्तरदायित्व, सहकार्य र सचेतनाको सशक्त वातावरण निर्माण गरेको को सरोकारवालाको बताएका छन् । लागूऔषध दुर्व्यसन न्यूनीकरणलाई संस्थागत, समुदायमूखी र परिणाममूखी बनाउने उद्देश्य सहित जिल्ला प्रशासन कार्यालय मकवानपुरको आयोजना तथा सिआन पुनर्स्थापना केन्द्रको व्यवस्थापनमा अभियान सञ्चालन भइरहेको हो ।

मतदाताशिक्षा सञ्चालनको लागि अनुगमनकर्तालाई तालिम

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, १ फागुन/मकवानपुरका १०२ वडामा प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनमा बढेर मतदाता उद्देश्यले मतदाताशिक्षा संचालनका लागि प्रदेश निर्वाचन कार्यालय हेटौंडाले अनुगमनकर्तालाई तालिम दिएको छ ।

मकवानपुरका प्रत्येक पालिकाबाट एक/एक जना अनुगमनकर्तालाई तालिम दिएको हो । तालिम प्राप्त अनुगमनकर्ताले आफ्नो पालिकाको प्रत्येक वडाबाट एक/एक जनालाई तालिम दिएर फागुन ३ गतेदेखि वडातहमा मतदाताशिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिन लागेको छ । प्रत्येक वडाका बालविकास सहजकर्ता वा महिला स्वयंसेविकालाई मतदाताशिक्षामा परिचालन गर्न लागिएको हो । मतदाताशिक्षा कार्यक्रमको अनुगमन

निर्वाचन कार्यालयबाट तालिम पाएका अनुगमनकर्ताले गर्नेछन् । मतदान प्रक्रियालाई सहज, सरल बनाउन, बढेर हुने प्रतिशत घटाउनका लागि निर्वाचन कार्यालयले फागुन ३ गतेदेखि १७ गतेसम्म मतदाताशिक्षा संचालन गर्न लागेको छ । मकवानपुरका १० पालिकाका १०२ वडामा एक/एक जना मतदाताशिक्षा स्वयंसेवकका रूपमा परिचालन गरिने प्रदेश निर्वाचन कार्यालय हेटौंडाका प्रमुख हरिप्रसाद ढकालले बताए ।

स्वयंसेवकले मतदाताको घरबस्तीमा पुगेर नमुना मतपत्रको माध्यमबाट निर्वाचनको महत्व र मतदान प्रक्रियाबारेमा जानकारी गराउने उनले बताए । मतदाता शिक्षाले निर्वाचनमा मतदाताको सहभागिता बढाउनेदेखि बढेर मतको अनुपात न्यूनीकरणमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने निर्वाचन कार्यालयको अपेक्षा रहेको छ ।

मतदातालाई मतधिकारको महत्व र मतदानको प्रक्रियाका बारेमा जानकारी दिने उद्देश्यका साथ मतदाताशिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिएको निर्वाचन कार्यालयका प्रमुख ढकालले बताए । मकवानपुरमा २०७९ को प्रतिनिधिसभा निर्वाचनमा ४ दशमलव ४६ प्रतिशत मत बढेर गएको थियो । दुईवटा निर्वाचन क्षेत्र रहेको मकवानपुर-१ मा १ लाख ५८ हजार ४३५ मतदाता रहेका छन् भने क्षेत्र नम्बर २ मा १ लाख ५६ हजार ८९९ मतदाता रहेका छन् । मकवानपुरका कुल मतदाता संख्या ३ लाख १५ हजार ३३४ मा महिला १ लाख ५३ हजार ३७६ र अन्य मतदाता ५ जना रहेका छन् ।

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, १ फागुन/विन्दवासिनी मिडिया प्राइवेट लि.ले सञ्चालित रेडियो थाहासञ्चार ९९.६ मेगाहर्ज हेटौंडाको आयोजनामा सरसफाई कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । आफ्नो १८ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा आयोजित सप्ताहव्यापी कार्यक्रमअन्तर्गत शुक्रबार पहिलोदिन हेटौंडा-१ स्थित तरकारी तथा फलफूल बजारपरिसरमा सरसफाई गरिएको हो । कार्यक्रम रेडियो थाहा सञ्चारक अर्चाराज सुमारीको सभाध्यक्षता एवम हेटौंडा उपमहानगरप्रवक्ता तथा हेटौंडा-१ का वडाध्यक्ष सविन न्यौपानेको प्रमुख अतिथ्यतामा भएको हो । प्रमुख अतिथि नगरप्रवक्ता न्यौपानेले मानव जीवनको सबैभन्दा पहिलेको सुखवात सरसफाईबाट नै हुने भन्दै आफ्नो वार्षिकोत्सवको अवसरमा सरसफाई कार्यक्रमको आयोजना गरिएकोप्रति रेडियो थाहासञ्चारको टिमलाई धन्यवाद व्यक्त गरे ।

वडाध्यक्ष न्यौपानेले तरकारी तथा फलफूल बजार यो स्थानमा सारिएको दिनको स्मरण गर्दै त्यसको व्यवस्थापन गर्नका लागि हरेक वर्ष नगरपालिकाले बजेट विनियोजित गरेको जानकारी गराए । फोहोरलाई मोहोर बनाउन लाग्नुपर्ने, सबैले घरबाटै फोहोर वर्गीकरण गर्दै फोहोर व्यवस्थापन गर्नुपर्ने र सरसफाई स्वास्थ्यसम्म जोडिएको विषय भएकाले फोहोर व्यवस्थापन गर्न

जोड दिए । थाहा अभियान, रुपचन्द्र विष्ट र रेडियोको समन्वय यसले गर्ने क्रियाकलापका कारण सकारात्मक परिवर्तनका लागि भूमिका निर्वाह गरेको प्रसङ्ग जोड्दै आगामी दिनमा पनि सोही अनुसारको कार्य गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे ।

राजन् अग्रगण्ये सञ्चालन गरेको कार्यक्रममा आरती अधिकारीले स्वागत मन्तव्य राखेकी थिइन् भने सप्ताहव्यापी कार्यक्रमबारे रेडियोका स्टेशन म्यानेजर गोकुल अधिकारीले जानकारी गराएका थिए । म्यानेजर अधिकारी भोलि शनिबार पत्रकार महिला र महिला अधिकारकर्मीबीचको मैत्रीपूर्ण फुटबल प्रतियोगिता हुने, फागुन ३ गते थाहादर्शन कार्यक्रम, फागुन ४ गते स्वास्थ्य तथा शैक्षिक सामग्री, श्रोतामिलन कार्यक्रम, हेटौंडा एकेडेमीको सहकार्यमा बालसाहित्य कार्यक्रम र फागुन ७ गते थाहा वर्ष सम्मान तथा समापन समारोह हुने जानकारी दिए ।

कार्यक्रममा नेपाल फलफूल तथा तरकारी व्यवसायी संघका अध्यक्ष कृष्णप्रसाद हुमागाई, टोलविकास संस्था नगरसमन्वय समिति

खुलादौडमा बकैयाका गोले प्रथम

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, १ फागुन/पूर्वी मकवानपुरको बागमती गाउँपालिकामा भएको प्रथम बागमती खुलादौड प्रतियोगितामा बकैया-५ का राजकुमार गोले प्रथम भएका छन् ।

गोलेले बागमतीको शान्तिपुरदेखि, पाथिभरा, लामिपार, कोइरालादमार हुँदै भुरभुरेसम्मको ७ किलो मिटरको दुरी २४ मिनेट ११ सेकेन्डमा पार गर्दै प्रथम भएका हुन् । बागमती गाउँपालिकाको प्रायोजन तथा पालिका खेलकुद विकास समितिको आयोजनामा शुक्रबार बिहान प्रतियोगिता भएको थियो । दौड प्रतियोगितामा हेटौंडा-४ का सुवास योञ्जनेले २४ मिनेट ४९ सेकेन्डमा दुरी पार गर्दै द्वितीय र बकैया-७ का सविन थिङ्गले २५ मिनेट ४ सेकेन्डमा सोही दुरी पार गर्दै तेस्रो हुन सफल भए ।

बकैया-५ का अनिप थिङ्गले २५ मिनेट ४ सेकेन्ड, हेटौंडा-४ का सविन गुरुङ्गले २५ मिनेट ५४ सेकेन्ड, बागमती-६ का राम चौधरीले २५ मिनेट ५५ सेकेन्डमा, बागमती-१ का दासु तामाङ्गले २६ मिनेट ३३ सेकेन्डमा, बकैया-८ का प्रदीप न्यारुले २७ मिनेट ५ सेकेन्डमा, हेटौंडा-५ का सत्यमान बाईसाले २७ मिनेट ५४ सेकेन्ड र बकैया-५ का मनिष थिङ्गले २८ मिनेट १६ सेकेन्डमा

हेटौंडा उपमहानगरपालिका

१ नं. वडा कार्यालय

निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर

हेटौंडा उपमहानगरपालिका १ नं. वडा कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को स्वीकृत वार्षिक बजेट अनुसार १ नं. वडाका गिम्न मिति, समय र स्थानमा आँखा, दाँत र महिलाहरूको पाठेघर सम्बन्धी निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर आयोजना गरिएको हुँदा स्वास्थ्य परीक्षण गराई लाभ लिनहुन सम्पूर्ण वडाबासीहरूमा हार्दिक अनुरोध गरिन्छ ।

सहयोगी संस्थाहरू:

- हेटौंडा अस्पताल
- हेटौंडा सामुदायिक आँखा अस्पताल
- नेपाल परिवार नियोजन संघ मकवानपुर

कार्यक्रम हुने

मिति : २०८२ फागुन २ गते, शनिवार
समय : विहान ८:०० बजेदेखि बेलुकी ५:०० बजेसम्म
स्थान : नकैली शहरी स्वास्थ्य केन्द्रको भवन (जरुवाटोल)

सामाजिक सुरक्षा भत्ता लाभग्राहीको Biometric Verification गर्ने सम्बन्धी सूचना !

प्रस्तुत विषयमा राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जिकरण विभागको च. नं. ९२ को मिति २०८२.०९.१४ गतेको प्राप्त पत्रानुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्नेहरूको आ.ब. ०८२ २०८३ मा Biometric Verification नभई सामान्य दर्ता प्रकारबाट नविकरण भएकोमा राष्ट्रिय परिचयपत्र नम्बर मार्फत Verify गर्न बाँकी लाभग्राहीहरूको Biometric Verification वडा कार्यालयमा सम्पर्क राखी यही २०८२ फाल्गुण १ गते देखि १५ गते भित्र गर्नु हुन अनुरोध छ ।

- आवश्यक कागजात**
- १) सामाजिक सुरक्षा भत्ता परिचयपत्र
  - २) राष्ट्रिय परिचयपत्र नम्बर (NIN)
  - ३) नेपाली नागरिकता प्रमाण पत्र
- पुनश्च :** बालबालिका, आफ्नो हेरचाह आफै गर्न नसक्ने, अशक्त असहाय वा ९० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकको हकमा Biometric Verify अनिवार्य नभएको ।

हेटौंडा उपमहानगरपालिका

८ नं. वडा कार्यालय

पशुपतिनगर, हेटौंडा, मकवानपुर